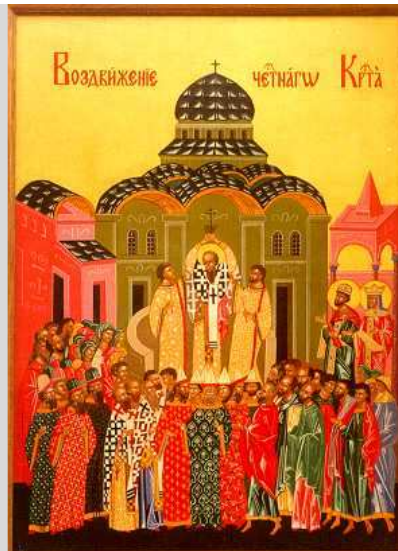

STAUROS

č. 4 február 2009

Informačný dvojtýždenník gréckokatolíckej farnosti v Bratislava

slovičko do Veľkého pôstu

Drahé sestry a bratia!

Už sme určite viackrát zachytili v médiách rozhovor s nejakým numerológom. Keď som takýto rozhovor videl naposledy, moderátorka sa pýtala dotyčného numerológa, aby podľa dátumu narodenia charakterizoval ľudí. Numerológ je totiž človek, ktorý v rozpore s učením cirkvi verí, že čísla majú svoje určité vibrácie, teda že vyjadrujú nielen kvantitu, ale aj kvalitu. A môžu určiť povahu aj „osud“ človeka.

Môžeme povedať, že aj pred nami je dnes jedno číslo – 40. Začíname Veľký pôst, Svätú Štyridsiatnicu. Je pred nami 40 dní. Kvantita. To aké bude mať toto číslo kvalitu, závisí ale od nás, nie od toho čísla. Ako ja dovolím Bohu, aby ho vyplnil. Skutočnú kvalitu tomuto číslu 40 môže darovať len Boh.

Pri pohľade do Svätého písma nájdeme veľa prípadov, ako Boh vyplnil číslo 40. Spomeňme aspoň niektoré. Pršalo 40 dní a 40 nocí, keď bol Noe so svojou rodinou v korábe, zatiaľ čo voda očistila svet od hriechu (Gen 7, 12). Po východe z egyptského otroctva putujú Izraeliti 40 rokov púšťou, kým môžu vstúpiť prisľúbenej zeme (Ex 16, 34). 40 dní strávil Mojžiš bez chleba a vody na vrchu Sinaj, keď od Boha dostal 10 prikázaní (Ex 34, 28). Trvalo 40 dní, počas ktorých sa filistínek Goliáš posmieval a vyhrážal Izraelitom, kým ho Dávid porazil (1 Sam 17, 16). Keď sa má prorok Eliáš stretnúť s Bohom na vrchu Horeb, putuje 40 dní a nocí (1 Kr 19, 8). Obyvatelia Ninive po Jonášovej výstrahe, že ich o 40 dní postihne trest Boha, vyhlásili čas pôstu a pokánia a Boh im odpustil (Jon 3, 4). 40 dní sa na púšti postil aj Ježiš Kristus (Lk 4, 1) a presne taký dlhý čas sa zjavoval aj učeníkom po svojom vzkriesení, kým vystúpil do neba (Sk 1, 3).

Číslo 40 znamenalo teda vždy nejakú zmenu, začiatok niečoho nového. Myslím, že nie je náhoda, že aj tehotenstvo trvá 40 týždňov. Aj pred nami je teraz 40 dní. A práve tieto dni môžu byť začiatkom niečoho nového. Nového stretnutia s Bohom v mojej novej situácii. Preto všetkým nám prajem, aby sme tento čas prežili „**pasívne**“. Presne tak, ako ho strávil aj Ježiš Kristus. Evanjelista Marek hovorí: „A hneď ho Duch hnal na púšť“ (Mk, 1, 12) Ježiš vstúpil do pôstu **vedený** Duchom. V tom je pozvanie pre nás. Aby sme si nenamýšľali, že my

niečo dokážeme, a preto budeme môcť disponovať Bohom. Skutočnú kvalitu týmto 40-tím dňom môže darovať iba Boh. Dovolíme mu to?

LITURGICKÉ OKIENKO

Liturgia vopred posvätených darov

Charakteristickou bohoslužbou pôstneho obdobia je **Liturgia vopred posvätených darov**. Ako už naznačuje samotné pomenovanie liturgie, tá sa odlišuje od liturgie svätého Jána Zlatoústeho a liturgie svätého Bazila Veľkého tým, že sa na nej podávajú sväté dary premenené predtým. Preto na tejto liturgii nie je proskomídia a ani samotné premenenie.

Pre Východ bolo typické **neslávenie** Eucharistie v dňoch Veľkého pôstu, okrem sobôt a nedeľ, ktoré nemajú v liturgii pôstny charakter. Táto prax liturgického slávenia v pôstnom období na jednej strane, ako aj túžba veriacich pristupovať aj po tieto dni k eucharistickému prijímaniu na strane druhej, podnietili vývoj osobitnej bohoslužby, pri ktorej môžu veriaci pristúpiť na sväté prijímanie. Táto bohoslužba dostala pomenovanie po svätom Gregorovi Veľkom, rímskom pápežovi, ktorý poznal pomery na východe a túto liturgiu zaradil aj do bohoslužobných kníh západu. Teda nie je jej autorom a preto presnejšie je pomenovanie Liturgia vopred posvätených darov.

Prvé svedectvo o bohoslužbe s názvom Liturgia vopred posvätených darov pochádza zo začiatku 7.storočia. Nachádza sa v Paschálnej kronike a znie takto: „V čase Sergeja, konštantinopolského patriarchu, v prvom týždni pôstu roku 615 začali spievať po druhom verši zo žalmu 140 - *Moja modlitba... - teda v čase prenášania vopred posvätených darov z darochraniteľnice na svätý prestol, a potom keď presbyter povedal: - Z daru Krista tvojho -, ľud začal spievať hymnus: - Teraz sily nebeské...*“

Liturgia vopred posvätených darov sa teda slúži v dni Veľkého pôstu. Veriaci kresťania mali prijímať okrem soboty a nedele ešte aspoň dvakrát v priebehu týždňa, predovšetkým počas stredy a piatku, čo pripomína aj Bazil Veľký (v stredu a piatok si pripomína východná cirkev pamiatku svätého kríža, preto tieto dni majú aj cez cirkevný rok kajúci charakter). Riešenie už existovalo, teda nebol žiadny problém, aby veriaci kresťania prijímali z vopred posvätených darov. Tieto dni boli dňami pôstu. Pôst však v tom čase znamenal úplné zrieknutie sa jedla počas celého dňa a to až do západu slnka. Sväté prijímanie tak malo ukončiť celodenný pôst z dôvodu toho sa prijímanie vopred posvätených darov konalo pri večernej bohoslužbe – večierni.

Liturgia vopred posvätených darov je teda večernou bohoslužbou, t. j. večierňou, na ktorej sa nám predkladá Pánova večera s prijímaním tela Kristovho, prípravné modlitby a vzdávanie vďaky. Vznik tejto bohoslužby v rámci Veľkého pôstu určil podľa slov Teodora Studitu, jej veľmi trúchlivý a smútočný charakter.

Prvou časťou tejto bohoslužby je večiereň, až po tzv. Veľký prokimen, ktorý je typickým prvkom tejto liturgie. Potom bohoslužba pokračuje vlastnou časťou s predpísanými modlitbami, poklonami Eucharistii, prenesením vopred posvätených darov, obradom rozdávania svätého prijímania a záverečnými modlitbami. Sväté dary, ktoré sa rozdáujú veriacim na liturgii vopred posvätených darov, sa premieňajú predtým pri slávení svätej liturgie buď to sv. Jána Zlatoústeho alebo sv. Bazila Veľkého.

FARSKÉ OZNAMY

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 23. 2 – 1. 3. 2009

Pondelok	17:00 † Mária Chomová.(Semberová), <i>panychída</i>
Utorok	17:00 Na úmysel 19:00 * Marianna Hudáková
Streda	17:00 <i>Služba preždeosvjaščených darov</i> * Eva (Mihalovič) * Ján Segiňák
Štvrtok	17:00 Na úmysel
Piatok	17:00 <i>Služba vopred posvätených darov</i>
Sobota	17:00 Na úmysel Večiereň
Nedeľa	1. pôstna, 1. hlas 8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. Liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. Liturgia (slovenská) 17:00 <i>Veľkopôstna večiereň s poklonami sv. Efrema Sýrskeho</i>

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 2. - 8. 3. 2009

Pondelok	17:00 † Jolana (Mihalovič) † Jozef, Mária, Jozef (Segiňáková)
Utorok	17:00 * Helena, Helena, Mária, Mária (Šecková) 19:00 * Martin s rodinou (Michalková)
Streda	17:00 <i>Služba preždeosvjaščených darov</i>
Štvrtok	17:00 * Na úmysel
Piatok	17:00 * <i>Služba vopred posvätených darov</i>
Sobota	2. zádušná 17:00 † <i>Za zosnulých veriacich našej farnosti, panychída, hramoty</i> Večiereň
Nedeľa	2. pôstna, 2. hlas. 8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. Liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. Liturgia (slovenská) 17:30 <i>Veľkopôstna večiereň s poklonami sv. Efréma Sýrskeho</i>

OZNAMUJEME

- V **nedelju, 22. 2. 09 o 17:00** Vás pozývame na veľkopôstnu večiereň s obradom vzájomného zmierenia a s poklonami sv. Efréma Sýrskeho.
- V **pondelok, 23. 2. 09** sa začína **Veľký pôst**. Tento deň je zároveň **prísny pôst** (*zdržanlivosť od mäsa, mlieka a pôst t. z. je dovolené raz za deň sa najesť do sýta a dvakrát je dovolené menšie občerstvenie*). Ostatný čas Veľkého pôstu platí **zdržanlivosť od mäsa v stredu a piatky**. V tieto dni budú zároveň liturgie **vopred posvätených darov**, v stredu v cirkevno-slovanskom a v piatky v slovenskom jazyku.
- V **nedelju, 1. 3. 09** bude po sv. liturgiách **jarná zbierka na CHARITU**. Prosíme o Vašu štedrosť a podporu. Za všetky dary Vám vopred vyslovujeme úprimné: „Pán Boh odmeň!“
- **Piatok, 6. 3. 09** je prvým piatkom v mesiaci a zároveň vhodnou príležitosťou opäť a nanovo prijať odpustenie Boha vo sviatosti zmierenia.
- **Sobota, 7. 3. 09 je druhou zádušnou sobotou v tomto roku**. Sv. liturgia bude slávená za zosnulých veriacich našej farnosti a po nej bude obvyklá panychída s tzv. **hramotami**. Kto chce obnoviť hramotu svojej rodiny alebo nahlásiť novú, prípadne dopísať mená zosnulých, môže tak ešte stále urobiť.

ĎAKUJEME

- Ďakujeme všetkým, ktorí sa akokoľvek podieľali na **príprave** 5. ročníka nášho gréckokatolíckeho plesu, ktorý sa uskutočnil **14. 2. 09**.
- V **nedelju, 8. 2. 09** ste pri zbierke na „**solidárny fond**“ prispeli dohromady sumou 322, 46 € Ďakujeme za Vašu štedrú podporu ekonomicky slabších farností našej eparchie.
- Ďakujeme za upratovanie chrámu a biskupského úradu: rodinám. **Krajcovicovej a Mojžešovej** (14. 2. 09) a rodinám. **Bodnárovej a Michalkovej** (21. 2. 09).
28. 2. 09 upratuje: rod. **Jancurová** a rod. **Karczubová**
7. 3. 09 upratuje: rod. **Kováčová** a rod. **Vavriková**. Srdečná vďaka za Vašu službu!

BLAHOŽELÁME

- V **stredu, 18. 2. 09** bola udelená prestížna cena „Fra Angelico“ aktívnemu členovi našej farnosti Prof. **Danielovi Škovierovi**, ktorý je v rámci našej farnosti po **Mikulášovi Klimčákovi, Michalovi Zdraveckom** a zbere **Chrysostomos** v poradí už jej 4. laureátom. Cenu za prínos o kresťanské hodnoty na poli kultúry v oblasti vedy a literatúry mu odovzdal ordinár Ozbroyených síl a Ozbroyených zborov Slovenskej republiky Mons. František Rábek, ktorý je súčasne predsedom Rady pre vedu, vzdelanie a kultúru pri KBS. Táto rada udeľuje ceny *Fra Angelica* každoročne od roku 2003. Nášmu laureátovi srdečne blahoželáme!

LÚČIME SA

- V **pondelok, 16. 2. 09** sa naše farské spoločenstvo znova zmenšilo o 1 člena, keďže nás opustila po krátkej chorobe opustila **Mária Chomová** († 77). Rozlúčili sme sa s ňou **20. 2. 09** pohrebnými obradmi **na cintoríne v Slávičom údolí**. „**Vičnaja pamjat!**“

KONTAKT

V prípade akýchkoľvek otázok alebo zaujímavých podnetov nás, prosím, kontaktujte:

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 02/52932856, 0907/387 265,

e-mail: rastislav.cizik(zavináč)gmail.com

osobne: o. Stanislav Diheneščik, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717